

I z k u š n j e
V z t r a j n o s t
Z r e l o s t

NAVODILA ZA ODSTRANJEVANJE IZDELKOV, KI VSEBUJEJO AZBEST

Janja Šešok, dr. med.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

666.961:331.45

ŠEŠOK, Janja

Navodila za odstranjevanje izdelkov, ki vsebujejo azbest
[Elektronski vir] / Janja Šešok. - Ljubljana : Inštitut za
varovanje zdravja RS, 2006

Način dostopa (URL): <http://www.ivz.si/>. - Opis temelji na verziji
z dne 9.5.2006

ISBN 961-6202-80-4

226714112

NAJPOGOSTEJŠI IZDELKI V NAŠIH DOMOVIH

Azbest, ki se nahaja v stanovanjih in stanovanjskih hišah, postane nevaren, ko material, ki vsebuje azbest dotraja, se poškoduje ali pa se zaradi neprimerne ravnanja z njim začnejo azbestna vlakna sproščati v zrak. Vlakna, ki se sproščajo, lahko predstavljajo nevarnost za zdravje tistega, ki jih vdihava. Nevarni so predvsem tisti izdelki, ki se pri uporabi ali delu z njimi drobijo ali spreminjajo v prah.

Kje se najpogosteje nahajajo azbestni izdelki v naših domovih?

Najpogosteje uporabljeni izdelki, ki vsebujejo azbest so azbest cementni strešniki in fasadne plošče ter talne obloge. Ravnanje z njimi je podrobneje opisano v navodilih [Priporočeni delovni postopki pri zamenjavi ali sanaciji talnih oblog, ki vsebujejo azbest](#) in [Sanacija kritin in fasadnih plošč iz azbest-cementa](#) . Azbest je lahko prisoten tudi v:

- pečeh na olje in premog ter starih pečeh na drva;
- protipožarna vrata in vratca peči in dimnikov imajo lahko azbestno izolacijo (vrvice, plošče na vratcih);
- stene in tla okoli peči so pogosto zaščitene z azbestnimi ploščami ali lepenko;
- grelci za vodo so pogosto izolirani z azbestno izolacijo;
- cevi za vročo vodo in paro v starejših hišah so lahko obložene z azbestom ali ovite z azbestno tkanino;
- tesnilih na ceveh, radiatorjih, plinskih gorilnikih;
- starejših gospodinjskih pripomočkah kot so: ognjeodporne rokavice, nekateri sušilci za lase, podloge za likanje;
- azbestne plošče velikokrat najdemo pod plafonjerami na lesenih stropih, med štedilnikom in drugimi kuhinjskimi elementi, za radiatorji;
- v termoakumulacijskih pečeh;
- azbest cementnih ceveh in še drugje.

Kako prepoznati material, ki vsebuje azbest?

Da material vsebuje azbest, lahko veste z gotovostjo le, če je na izdelku napisano, da ga vsebuje. Ker je to pri starejših izdelkih malo verjetno, **priporočamo, da z**

materiali in izdelki, za katere mislite, da bi lahko vsebovali azbest, pri vzdrževanju, popravilu ali odstranitvi, ravnate po navodilih za delo z azbestom. Kaj narediti z azbestnim materialom in izdelki, ki vsebujejo azbest, in se nahajajo v vašem domu?

Predvsem se ne smete prestrašiti, če ugotovite, da je azbest prisoten v materialih in izdelkih v vašem domu. Najbolje je, da materiale, ki vsebujejo azbest (izolacija okoli cevi za vročo vodo i paro), ki niso dotrajani ali poškodovani, pustite pri miru in jih po možnosti na površini še zaščitite. Ljudi in okolje ogrožajo šele, ko se iz njih začnejo sproščati azbestna vlakna.

Materiale, ki vsebujejo ali pa mislite, da vsebujejo azbest, morate redno pregledovati, da pravočasno opazite poškodbe. Pri tem se jih ne smete dotikati ampak le natančno pregledati, če so opazni znaki dotrajanosti ali poškodb. To velja še posebno za azbestno izolacijo okrog cevi, grelcev za vodo, azbestne vrvice in trakove ter azbestne plošče v vratcih peči in dimnikov. V njih je čisti azbest, ki se ob najmanjšem poseganju v material sprošča v zrak.

Material, ki ga pogosteje čistite, močite, krtačite, grejete ali pa je izpostavljen stalnim tresljajem in vetru, se hitreje obrabi in poškoduje.

Če imate doma izdelke kot so azbestne plošče, rokavice in podloge za likanje, jih kar takoj odstranite in odvrzite kot azbestni odpadki. Tudi tesnilne vrvice zamenjajte z brezazbestnimi izolacijskimi vrvicami, če se nahajajo na vratcih, ki jih pogosto odpirate.

Če imate azbestno izolacijo na kotlih, grelcih, toplovodnih ceveh, odstranjevanje prepustite delavcem, ki so za to usposobljeni.

Odstranjevanje materialov in izdelkov, ki vsebujejo azbest

Če ste se odločili, da boste izdelke, ki vsebujejo azbest (rokavice, podloge za likanje, zelo stari sušilci za lase) odvrgli, jih položite v primerno močne, nepoškodovane, polietilenske vreče (PE vreče) debeline 0,4 mm na tak način, da se vreče ne morejo predreti in jih nepropustno zalepite. Vsako vrečo položite v še eno PE vrečo in tudi to nepropustno zalepite. Označite jo z nalepko *Azbestni odpadki*. Položite jo na vidno mesto ob smetnjaku.

Pomembno! Predmetov in materialov, ki vsebujejo azbest, ne smete nikoli nezaščitene vreči v smetnjake. Na vsako vrečo z odpadki, ki vsebujejo azbest, morate nalepiti opozorilo, da vsebuje azbest.

Če želite odstraniti **tesnila, posamezne plošče**, (ki niso nikjer pritrjene ampak samo položene kot toplotna izolacija med pečjo in elementi ali pa v vratcih peči, nad plafonjerami idr.), **tesnilne vrvice, trakove, lepenko, platno, papir**, jih morate pred odstranitvijo navlažiti. Vodo, še bolje pa sredstvo, ki veže azbestna vlakna na podlago, razpršite z razpršilcem po površini izdelka. Priporočamo vam, da si pred odstranjevanjem nadenete masko za zaščito dihal s filtrom P2 ali (polovično ali četrtinsko masko) in gumijaste rokavice. V prostoru, kjer boste odstranjevali, ne sme biti prepriha. Ko boste material odstranili, ga spravite v PE vrečo debeline 0,4 mm in jo nepropustno zalepite. Vrečo položite v še eno PE vrečo in tudi to nepropustno zalepite. Označite jo z nalepko *Azbestni odpadek*.

Mesto, s katerega ste odstranili material, ki je vseboval azbest, morate obrisati z vlažno krpo. Uporabljeno krpo spravite v PE vrečo. Po opravljenem delu si snemite masko, odstranite filter in ga dajte v PE vrečo. Vrečo nepropustno zalepite. Položite jo v še eno PE vrečo in tudi to nepropustno zalepite. Označite jo z nalepko *Azbestni odpadek*.

Položite jo na vidno mesto ob smetnjaku.

Masko in rokavice operite pod tekočo vodo, ki se izliva v kanalizacijo.

Pomembno! Če je azbestnega materiala veliko, ali je bolj poškodovan, ga je potrebno odstraniti na strokoven način. To prepustite delavcem, ki so za to delo usposobljeni.